

таго, каб выявіць наколькі часта пры маўленні на адной мове ўжываюцца элементы другой мовы, былі складзены рабочыя праграмы для апісання моўнай сітуацыі, бо беларуска-руская і руска-беларуская інтэрферэнцыя - з'ява даволі распаўсюджаная і закранае ўсе сферы моўнай сістэмы: фанетыку, акцэнтацыю, марфалогію, лексіку, сінтаксіс. [2, с. 220]

Пасля таго, як былі апрацаваны рабочыя праграмы можна зрабіць наступны вывад: у рускай мове двухмоўнага індывіда сустракаюцца такія беларускамоўныя фанетычныя рысы, як фрыкатыўнае [г] на месцы рускага выбухнога [г], [дз'] і [ц'] на месцы [д'] і [т'], ярка выражанае аканне, на месцы [л] у дзеясловах прашлага часу вымаўляецца [ў], на месцы гука [о] вымаўляецца гук [ы].

Разнастайныя інтэрферэнцыйныя памылкі на марфалагічным узроўні абумоўлены разыходжаннімі ў граматычным афармленні рускіх і беларускіх лексем (разыходжанні ў родзе і ліку, склонавых формах назоўнікаў), асабліва тых, якія маюць агульныя карані (рус. сабака, ж; боль ж; медаль ж. - бел. сабака м; боль м; медаль м;); многія словы вымаўляюцца па – беларуску (сломала руку, ушибла нагу, накрыла галаву), часта ўжываюцца характэрныя толькі для беларускай мовы прыметнікі ў форме назоўнікага склона адзіночнага ліку мужчынскага роду (злы, малады, такі), у якіх адсутнічае [й] у канцы; адсутнічае зычны [н] у асабовых займенніках пры іх скланненні (с ним, без яго - рус. , з ім, без яго - бел.); вельмі часта ў мове ўжываюцца словазлучэнні, якія характэрны для беларускай мовы (смеяться с(з) него, думать про войну).

Ва ўмовах двухмоўя асабліва інтэнсіўна працякаюць працэсы інтэрферэнцыі ў лексіцы. Ужываючы некаторыя беларускія лексемы, рускай мове надаецца пэўная стылістычная афарбоўка: Меня угощали такими прысмаками! (бел. прысмакі мае вялікую яркасць і экспрэсіўнасць, чым рус. вкусьности); Погода нам спрыяла (ужыванне рус. благоприятствовала надае фразе кніжнае адценне); Я трохи (трошечки) опоздаю.. Беларускія лексічныя ўкрапанні ўжываюцца свядома з мэтай надання дадатковага нацыянальна-культурнага характару. [4, с. 183]

Заклучэнне. Першы значны вывад, які можна зрабіць на падставе прадстаўленага даследавання, заключаецца ў тым, што на тэрыторыі Магілёўскай вобласці мае больш шырокае распаўсюджванне “руская - беларуская мова” з адным зместам і дзвюма формамі выражэння. Усвядомленае выкарыстанне беларускіх элементаў у тэкстах на рускай мове - гэта хутчэй семантыка-стылістычны прыём, які дазваляе выкарыстоўваць рэсурсы абедзюх моў і актуалізаваць у свядомасці адрасата маўлення сацыяльна значныя і актуальныя для яго з'явы і паняцці.

Нашы назіранні над тым, як суадносіны моўных адзінак у свядомасці білінгваў стымулююць мэтанакіраванае выкарыстанне адзінак адной мовы ў тэксце на другой мове, яшчэ раз падцвярджаюць, што двухмоўе ўзбагачае карціну свету білінгвы і пашырае для яго (за кошт украпанняў) рэпертуар вербальных спосабаў выражэння ацэнкі і затэктавай інфармацыі. [2, с. 221]

Такім чынам, нашы даследаванні дазваляюць лічыць, што білінгвізм спрыяе лепшаму ўсведамленню роднай мовы і роднай культуры, развіваючы адначасова пачуццё талерантнасці да іншай лінгвакультуры. Беларускае слова ў рускамоўным тэксце – гэта не проста моўны знак, які імкнецца ўкараніцца ў лексічную сістэму іншай мовы, а згустак ацэначных канатацый і грамадска-палітычных асацыяцый.

ЛІТАРАТУРА

1. Вешторг, Г. Ф. Смешанные формы речи. Типология двуязычия и многоязычия в Беларуси / Г.Ф. Вешторг. – Мн., 1999. – 101с.
2. Волинец, Т. Социокультурные процессы в Беларуси и двуязычие. Лингвистические и культурологические аспекты русского языка в сопоставлении с родным: доклады Междунар. конф. / Т. Волинец, И. Ратникова. — Пловдив, 1997. – 223 с.
3. Коряков, Ю. Б. Языковая ситуация в Белоруссии / Ю.Б.Коряков. – Вопросы языкознания. – 2002. – № 2. – 109с.
4. Потапова, О.Н. Языковая личность в условиях русско-белорусского билингвизма. Славянские языки: аспекты исследования / О.Н.Потапова. – Минск, 2009. – 267 с.

УДК 800.1

THE KNIGHT'S ARMOUR DESCRIPTION IN THE LITERATURE OF THE MIDDLE AGES

*А.Д. Ковалев, учащийся 9 «В» класс
Е.Б. Лавицкая, учитель
ГУО Средняя школа № 40 г. Витебска*

The Middle Ages... It is a huge period that takes place from the 5th to the 15th century. This era is famous for its sophisticated situation in social, religious, and cultural life. Why is it sophisticated? Even today there is no certain point of view whether it was dark and bloody time or the years of the improvements that have made the

start of The Renaissance possible. Still we can't deny the achievements that were achieved during this era. They are: the rising of the power of Catholic Church, the birth of many nations with their own individual legends and languages, the creation of rhyme in literature, etc.

Also we all know that during this period the institute of knighthood was born. And very soon knights became the dominant, key figures in many well-known. A knight was drawn as a perfect warrior in our imagination and we all wanted to resemble him. But the image of a knight is much more sophisticated than we can imagine. It should be mentioned that a knight was the vassal of his king and served him all the life. Battles were the main work for a knight in which he spent most of the time. The knighthood played a big role as the army for the king. And we know that during the Middle Ages there was a lot of wars.

This is a general view of the institute of knighthood and now we can look inside of it. And of course the best way to do this is to appeal to the works of literature.

So, the aim of the work is to study the way of describing the knight's armour in the medieval literature of the 5th – 15th century.

The material of the research are the most famous literary writings in the literature of the Middle Ages.

The aim of the work is to study the way of describing the knight's armour in the medieval literature of the 5th – 15th century.

The object of the study: the ways of describing the knight's armour and its significance to the Medieval literature.

The subject of the study: different examples in medieval English literature where the armour of the knighthood is described and presented.

To achieve the formulated aim we determine the following tasks:

- to describe the origin of the knighthood and its role;
- to reveal the peculiarities of the knight's armour in the Middle Ages;
- to distinguish the origin and the development of the medieval literature;
- to study the ways of describing the knight's armour in the medieval literature;
- to compare the descriptions of the knight's armour in the English, French and German literature.

To gain the mentioned aim we used the following methods: descriptive method, observation method, the method of comparison and contrast, the method of distribution

The history of knighthood is very long and splendid. First of all we should mention that every knight is strongly connected with his horse (in France, Italy, Spain, Germany). It's only in England the word 'knight' means 'household retainer or servant', and in the 12th century become associated with gentle birth.

So, early knights were basically fighting men but during the 12th century this attitude had been somewhat compromised from being a horsemanship, a lover, a protector for the church and the weak who understood chivalry, armour, weapons and horses, who had learned poetry, romances and good manners, had coats-of-arms and took part in tournaments. During the 13th century English knights took their place in the shire courts and in the new parliament in London.

In the main books and poems about knights we tried to analyze this image, to allocate his main peculiarities. One of the ways to do it was to look at him through his armour and weapon.

The first knights, the Paladins, were equipped in round or conical helmets constructed of a number of pieces. The knight's equipment of the 10th century was also influenced by the Vikings. Their principal weapons were the sword, axe and spear. They also started to give names to their weapon. In the 12th century a typical English knight wore the helmet, close-fitting mail hood underneath the helmet. The main body armour of the period was the knee-length mail shirt, the byrnies. Like swords also, some hauberks were even christened with their own name. The legs have been protected by mail leggings. The typical shield was circular, and constructed of wooden planks.

The armour of the 14th century is characterized by the increasing use of plate defences for the body and the emergence of an almost complete harness of steel.

With the beginning of the 15th century the shield lost its purpose. The sword remained the favoured side arm of the knight. Still because of the invention of guns the knight's armour started to lose its defence role and became more and more light.

In general, the names of swords, spears and armour were used to show the uniqueness of the knight and to develop the story which is described in the book. And two legendary swords- Excalibur and Durandal- are very good examples of it.

There was a large system of colours which were used as symbols to reveal the peculiarities of the main characters in the poems and novels, to show the traits of those characters and to give a hint about the way they may act; the Medieval literature had many symbols.

Comparisons with animals and using them in heraldic were also used for the developing of the image of a knight or as symbols which described him.

So, we can highlight the following peculiarities of knight's armour in the English literature: the names of swords, spears and armour were used to show the uniqueness of the knight; the way of presenting a character's armour is more predominant than his image description;

the meaning of armour description is frequently ambiguous and has more than one explanation; comparisons with animals and using them in heraldic;

colours were used as symbols to reveal the peculiarities of the main characters in the poems and novels.

If to summarize the novelty of our work we should make a point that we described the origin of the knighthood and its role, revealed the peculiarities of the knight's armour in the Middle Ages, studied the ways of describing the knight's armour in the medieval literature, compared the descriptions of the knight's armour in the English and German literature.

And we should say some words about knights on the territory of Belarus. In our research, we focused on the descriptions of knight's armour in the English, French and German literature. Unfortunately, we didn't find any valid literary work in Belarusian literature. But we know from history, that there were knights on the territory of Belarus during the period of Grand Duchy of Lithuania (GDL)

Fighting men wore conical helmets, suits of armour, hauberk, their swords were decorated. They used round shields, swords, spears, axes. Famous magnates represented bright examples of medieval knights on the territory of Belarus. We should mention the dynasties of Radzivil and Sapiega.

BIBLIOGRAPHY

1. Бартелеми, Д., Рыцарство: От древней Германии до Франции XII в. Пер. с Феанц. м. Ю. Некрасова. – СПб ЕВРАЗИЯ, 2012. – 584 с.
2. Блейз, А. История в костюмах. От фараона до денди. – М.: Олма-Пресс, 2002. – 176 с.
3. Кортез, Л.П., English Literature from the Middle Ages to Our Days: учеб. пособие/Н.Н. Никифорова, О.А. Судленкова. – Мн.: Аверсэв, 2005. – 240 с.
4. Auty, R., Traditions of Heroic and Epic Poetry. London: Modern Humanities Research Association, 1980. – 377 p.
5. Edge, D., Arms and armour of the medieval knight: an illustrated history of weaponry in the Middle Ages/John Miles Paddock; New York, Crescent Books, 1988 – 192 p.

УДК 908:378

КРАЕВЕДЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МОСКОВСКОГО РАЙОНА ГОРОДА МИНСКА

М. В. Шабуневич, И. Д. Король, учащиеся гр. 41В1б

А. А. Шимкевич, преподаватель

Филиал БНТУ «Минский государственный политехнический колледж»

Введение. Краеведение представляет собой всестороннее познание определённой территории. В его основе лежит комплексное изучение природных, экономических, демографических, исторических, этнографических и иных особенностей исследуемой местности [1].

В данной статье представлена краеведческая характеристика Московского района города Минска, который, с точки зрения географии и истории, является одним из самых значимых и колоритных на территории белорусской столицы.

Целью краеведческого исследования Московского района является разностороннее познание местности.

К задачам краеведческого исследования Московского района относятся:

- 1) ознакомление с географическим положением и природными особенностями;
- 2) изучение населения и хозяйственной деятельности;
- 3) рассмотрение топонимии и туристско-экскурсионных объектов.

Для проведения краеведческого исследования Московского района использовались следующие методы:

- 1) литературный, предполагающий применение печатных источников для обретения данных об изучаемой территории (научной литературы, учебников, брошюр, периодической печати);
- 2) визуальный, представляющий собой спланированное посещение, наблюдение и фотографирование необходимого объекта [1].

Основная часть.

Географическое положение. Московский район города Минска является одной из самых молодых и динамично развивающихся территорий белорусской столицы. 8 апреля 1977 года он получил официальный статус самостоятельной административной единицы и вобрал в себя земли, имеющие многовековую историю, которая сегодня нашла своё отражение в названиях новых микрорайонов – Малиновка, Брилевичи, Михалово, Грушевка, Петровщина и другие.